

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Анотація. У статті досліджено вплив діджиталізації на розвиток банківської сфери України та визначено основні напрями трансформації банківської системи в сучасних умовах

Ключові слова: банківська діяльність; діджиталізація; інноваційна система; банк

Abstract: The article examines the impact of digitalization on the development of the banking sector of Ukraine and identifies the main directions of transformation of the banking system in modern conditions

Keywords: banking; digitalization; innovation system; bank

Банківська система України в останній час зазнала значних змін. Оцифровка різних процесів в банках, тобто діджиталізація в банківській сфері набирає сьогодні все більших обертів. Банки вже почали конкурувати не між собою, а з FinTechкомпаніями, і мабуть через 10-15 років банки зможуть змінитися кардинально.

Цифрова трансформація банківського сектора – це об'єктивна та неминуча можливість розширити бізнес, зменшити операційні витрати та побудувати ефективні канали надання послуг, щоб тісніше взаємодіяти з клієнтами та чітко розуміти їх переваги. Основними напрямками трансформації банківської системи в сучасних умовах є:

- цифрова трансформація банківських переказів. Даний процес стає автоматизованим, тепер, щоб зробити транзакцію, не потрібен банківський персонал;
- переосмислення моделі банківського бізнесу. Вдалий приклад – це використання технології блокчейн, що дозволяє зменшити шахрайство в банківській сфері. Її вже застосовують в таких операціях як платежі, перекази, прямі інвестиції, управління торговими і виробничими, іпотечними, кредитними звітами тощо.

В останні роки ми спостерігаємо стрімке зростання цифрових послуг в банківській сфері. За даними AppDynamics, 85% споживачів в світі використовують мобільний банк для управління фінансами в своїй повсякденній діяльності, при цьому 43% стверджують, що додатки банків відіграють найважливішу роль у вирішенні щоденних питань, поступаючись тільки соціальним мережам. Експерти KPMG назвали в 2019 році найбільш затребуваними технологіями в банківській сфері штучний інтелект (72%), Big Data та Інтелектуальну аналітику (61%), роботизацію (56%), машинне навчання і чат-боти (56%), а також оптичне розпізнавання (44%) [1].

Більшість людей обирають свій банк, виходячи з можливості виконувати всі необхідні операції дистанційно через доступні і комфортні цифрові канали комунікації, без відвідування відділення або телефонних дзвінків. Звіт AppDynamics «App Attention Index» свідчить, що 54% споживачів змінили б свій банк, якби його мобільний додаток працював недостатньо добре. Узагальнено, можна виділити кілька найбільш важливих характеристик систем банкінгу, які необхідні клієнту: функціональні можливості (доступні клієнтам операції); зручність користування системою (призначений для користувача інтерфейс); забезпечення безпеки зберігання та передачі фінансової інформації; безперебійна робота сервісів та всі рішення проблем в реальному часі.

Задля подальшого впровадження інновацій, НБУ затвердив Стратегію розвитку Fintech в Україні до 2025 року – поетапний план створення в Україні повноцінної екосистеми Fintech з інноваційними фінансовими послугами та доступними цифровими послугами. Основними завданнями цієї Стратегії є стійкий розвиток інновацій, розвиток безготівкової економіки, підвищення фінансової грамотності споживачів та бізнесу [2].

Банки інвестують в цифрові технології, що дозволяє їм значно скорочувати витрати та збільшувати обсяг послуг, які надаються. Тому сучасна бізнес-модель повинна враховувати основні тренди індустрії фінансових послуг. До ключових результатів, що виникли під впливом діджиталізації можна віднести – запровадження BankID НБУ, створення умов надання небанківських фінансових послуг онлайн, впровадження електронного підпису у банківській системі, створено умови для переходу банків до Paperless та інше.

Поява такого напрямку, як Internet of Me – надання клієнтам свободи вибору каналу отримання і часу, частоти здійснення фінансових операцій – виводить сферу банківських послуг на новий рівень, відбувається зміщення акценту з конкурентоспроможного надання послуг до конкурентоспроможного результату у клієнта від наданих послуг (outcome economy). Такому стану речей сприяють сучасні девайси, які аналізують дії потенційних клієнтів день за днем і пропонують можливі цікаві продукти клієнтам. У зв'язку з цим поява банківської моделі ведення бізнесу в формі платформізації є деяким переосмисленням банківського бізнесу, що дозволяє зблизити продавців і покупців, а також побудувати взаємовигідне співробітництво з іншими учасниками фінансової індустрії. Готові рішення прикладного програмування допомагають банкам сконцентруватися на якості і функціональності банківських продуктів індивідуально кожному клієнту.

Ключову роль у платформізації банківського бізнесу відіграють ІТ-компанії. В даний час світовий ринок програмного забезпечення для організації цифрового банку представлений наступними брендами:

- Temenos Group AG (використовують 38 з 50 найбільших банків по всьому світу для обробки своїх транзакцій);
- STRANDS (пропонує банкам створення інноваційних програмних рішень, які допомагають створити клієнтоорієнтований підхід у наданні банківських послуг по цифрових каналах. У числі їх клієнтів відомі банківські бренди Barclays, Deutsche Bank та інші);
- Software Development Kit (спеціалізується на розробці програмного забезпечення для створення FinTech-продуктів);
- Rubikon (надає модульні рішення для будь-яких технологічних потреб банків, які можуть сформувати універсальну систему банківських послуг);
- NYMBUS (надає альтернативні традиційним банкам пропозиції щодо взаємодії з клієнтами на основі SaaS-платформ, які мають різнобічний характер) та інші [3].

Таким чином, в рамках формування перспектив щодо створення банківської моделі на основі платформ (BaaS), необхідно вже сьогодні задуматися про пошук і вибір стратегії платформного бізнесу.

Поряд з впровадженням цифрових технологій необхідно вдосконалювати підходи до управління, керівництва та контролю. Головними перешкодами для цифрової трансформації представники банківської сфери виділяють невисокий рівень ІТ-компетенцій всередині організації, застарілі серверні системи ІТ-інфраструктури та відсутність інструментів для оптимізації трудомістких процесів.

Результатом діджиталізації в Україні є наступні позитивні показники:

1. Україна займає 4 місце у світі за розвитком безконтактних платежів. Налічується понад 38 млн. активних карток, з яких 5,3 млн. оснащені безконтактною технологією.
2. Україна входить до п'ятірки найкращих країн за платіжними операціями з NFC: понад 20 банків пропонують NFCсервіси [4].

Отже, основними перевагами подальшої цифровізації в банківському секторі виступають наступні:

- поява нових технологічних можливостей залучає нових гравців в банківський сектор і в фінансову індустрію в цілому;
- інформаційні та телекомунікаційні технології застосовуються як з метою технічної підтримки банків, так і для розвитку нових каналів дистрибуції, зокрема, за допомогою тісної співпраці з торговими організаціями;
- банки вкладають кошти в цифрові технології, бо це дозволяє їм значно скорочувати витрати і збільшувати обсяг послуг, які надаються;
- Internet of Me – надання клієнтам свободи вибору каналу отримання, часу, частоти здійснення фінансових операцій – виводить процес надання банківських послуг на новий рівень,

відбувається зміщення акценту з конкурентоспроможного надання послуг до конкурентоспроможного результату у клієнта від наданих послуг (outcome economy);

- наявні рішення прикладного програмування допомагають банкам сконцентруватися на якості і функціональності банківських продуктів індивідуально для кожного клієнта;
- організації з високою технологічністю спроможні скоротити стадії розробки банківських продуктів, збільшити безперебійність роботи банку в цілому, покращити ефективність операційної діяльності та підвищити рівень задоволеності клієнтів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Інновації та розбудова фінтех-ринку України – у фокусі уваги Національного банку /Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua>
2. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року /Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua>
3. Семенов А. Ю., Цирулик С. В. Тенденції розвитку FinTech послуг на світовому та вітчизняному ринках фінансових послуг. *Бізнес Інформ*. 2018. № 10. - С. 327-334.
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://bank.gov.ua>.

Третьякова Олена Василівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та кредиту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, email: o.tretyakova@chnu.edu.ua

Нікіфоров Петро Станіславович, студент 3 курсу спеціальності фінанси, банківська справа та страхування, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, email: nikiforov.petro@chnu.edu.ua

Tretyakova Olena V. – PhD, Associate professor of the Finances and Credit Department Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, o.tretyakova@chnu.edu.ua

Nikiforov Petro S - 3rd year student majoring in Finance, Banking and Insurance, Yuri Fedkovych National University of Chernivtsi, Chernivtsi, email: nikiforov.petro@chnu.edu.ua